

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Főkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
részdeszében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedés-
ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL

Felelős szerkesztő:

PÉTŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.

Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak, földmiveseknek és szeré-
nyebb javadalmazásu hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor.
negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Obstrukció.

Nem arról akarok elmélkedni, hogy ez az árkánom jogos-e vagy jogtalan; szükséges-e vagy szükségtelen; ki lehet-e magyarul? ... hanem csupán annyit mondok, hogy akik a házszabályt készítették, meg sem álmodták, hogy azon valamikor olyan furfangos erőszak is el fog követetni, aminőnek ez az ország szomorú látója felelőstendő óta.

A parlamentarismus egyik *alapfeltétele*, hogy a többség akarata érvényesüljön; amint ez az alap megingadozik, felfordulás, vagy abszolutismus következik. Aki ma kisebbségben van és obstrukcióval megakadályozza a munkát és az új választáson esetleg többségre jut, akkor a mai többség lesorvadván kisebbségre, ez obstruálhat. Ilyen folyton váltakozó obstrukció mellett mi lesz az országból? mi lesz a parlamentarismus-ból? mire lesz jó az országgyűlés?

Eklatáns példa erre a mostani országgyűlés! A koalíció gyászos aerája alatt a mai kisebbségben levő függetlenségi pártok domináltak. Múltán kérdezheti az ország, hogy mennyivel vitték hát előbbre a függetlenségi elveket? ... Mert ha semmivel sem, aminthogy nem, — hát kisebbségben létükkel most akarják előbbre vinni? ... Mily nevetséges anomália ez! Ki hihet az olyan hazafiságban, amely meglapul akkor, mikor kezében volt a hatalom?! mely gáncot vet annak a kormányának, melyet az ország épen a tőlük történt megcsömörléstől állított? mely épen azt obstruálja, amit maga megszavazott kormányon létében?! Bizony csak a sértett hiúság érvényesülni, hatalmat visszakarintani akarása ez. Jaj annak az

országnak, melyben a kisebbség terrorismusa dirigál!

Nagy embereink szüntelen angol példákra szoktak hivatkozni. Miért nem hivatkoznak ebben a mai felfordulásban is arra, hogy az angol parlament miként törte le az obstrukciót?

Az 1881. január 31-én megnyitott ülés 41 órán át szakadatlanul tartott. Az írlandiak ellen alkalmazandó kényszer törvény volt tárgyalás alatt, melyet az írlandi képviselők obstrukcióval akartak megakadályozni s 57 indítványt terjesztettek be.

Erre a parlament betejesztette a »klotúr« javaslatot, mely szerint az elnök, ha valamely indítványt 40 tag felállással pártol, azt azonnal szavazás alá bocsájthatja anélkül, hogy a vitának helyt engedne. Az elnök Brand William ekkor így szólt:

»A jelen ülés hétfőn délután 4 órakor kezdődvén, immár szerdán reggelig, 41 órán át tart. Az indítványokat mindig csak csekély kisebbség támogatta, ellentétben a Ház általános érületével. Ekként oly válság állott be, mely megköveteli az Elnökség és a Ház rögtöni beavatkozását. A szokott házszabályok hatástalanoknak bizonyultak a rendes vitaközlés megóvására. A Ház méltósága, hitele és tekintélye komolyan fenyegetve van: megóvása szükséges. A megszabott házszabályok és eljárási módok mellett a Háznak törvényhozó ereje megvan bénítva. Parancsoló szükség van egy új és kivételes eljárásra, és meg vagyok győződve arról, hogy legjobban úgy hajtom végre a Ház akaratát és számíthatok támogatására, ha nem szölitok fel több képviselőt szólásra és azonnal áttérek a kérdés feltételére.«

E beszéd után az elnök, óriási zajban és az ír képviselők »házzabállyértés«, »házzabállyértés« kiáltásai közben föltette a kérdést, amely a Ház nagy többsége által igenlően döntvén el a törvényjavaslat rögtön betejesztett.

Senki sem volt kétségben, hogy az elnök azon intézkedésével, hogy a vitát bezárta, holott több képviselő kívánt még szólani, nyilvánvalóan megsértette a Ház szabályait.

Egy ellenzéki képviselő kérdést intézett az elnökhöz, hogy a vitát, mely házszabály alapján zárta be? ... az elnök azt felelte: hogy azt saját felelősségére és a Ház iránt való kötelességérzetből tette ...

Mikor pedig február 3-ikán, Gladstone miniszterelnök, az ír képviselők folytonos zavargásai miatt nem juthatott szóhoz, a Ház határozata alapján kivezetett 35 képviselőt s a benmaradtak megmódosították a házszabályokat.

Az angol közvélemény egy része eleinte fölzudult ezen erőszakos eljáráson, de csakhamar belátta mindenki, hogy a rendes parlamenti tanácskozást tetszése szerint megakadályozó kisebbség erőszakoskodását más-kép megfékezni lehetetlen lett volna ... És az igazi alkotmányosság ez által nemhogy nem szenvedett, de hathatós védelmet nyert.

Hetesy Viktor.

Egy tollkereskedő csalásai.

A mult héten Grünfeld József topolyai tollkereskedő panaszt tett a budapesti rendőrségen, hogy éjszakai lumpolás közben 32 ezer koronáját ellopták. A rendőrségen azonnal gyanus volt ez a feljelentés s a következmények a rendőrség gyanuját igazolták. A szabadkai vizsgálóbíró ren-

Gyarlóság.

Éles fütty s a vonat elindul a kis vidéki állomásról.

Zsolt végignyújtózott a vonat piszkos bőrpárnáin. Eszébe jutott valami. A tegnapi est, az a szép szeptemberi est, amelyhez fogható talán nem is volt egész életében. Szinte látja önmagát, Jósásyék parkjában, a hold sápadt fényében, mikor szorosan összekapaszkodva ment a lánnyal. A lány szép, nagyszemű, fekete lány volt. Magdának hívták, Jósásy Magdának.

A teraszról nevéket kiáltották.
— Bucsuzzunk most, — szól Zsolt. — Mert többet nem leszünk kettesben. Most felmegyünk, aztán vacsorázunk, aztán ... többet már nem találkozunk, mert én már hajnalban megyek.

— Isten veled Zsolt — szól zokogva a lány.

Zsolt lehajolt s megcsókolta a könnyektől sós és nedves arcot.

— Isten veled Magda. Igérem, hogy nem foglak elfelejteni soha ... soha ...

A lány ráhajította szép fejét Zsolt vállára s ritmikusan zokogott tovább. A fiu torkát is szorongatta már a sirás, de azért könny nem jött a szemébe. Pár perc telik el így. A teraszról ismét hivatkozó hangok.

A pár végre elindul. Olyan jól esett ez nekik, hogy elbucsuzhattak annélkül, hogy valaki látna volna őket. Némelykor még fel-fel csuklik a lány, az meg megsimogatja Magda kezét.

Mikor felérnek az öregek csendesén összemosolyognak s cseppet se csodálkoznak a dult arcon. Mintha ezt mondanák:

— Hát szeretlek egymást. Jól van, nincs

ellenünk. Csak szeressék egymást s legyenek egymásé, ha a fiúnak kellő jövedelme lesz.

Mikor Zsolt idáig végiggondolta a tegnapi történetek, kissé elszégyelte magát. Hogy tud valaki ötödéves orvostanhallgató léteire ennyire szentimentális lenni. Igaz, hogy Magdát sokáig nem fogja látni, de azért mégse kellett volna úgy ellágyulnia. És most találgatni kezdte, mikor lát-hatják egymást viszont. Ő most Pestre megy, s aztán Berlinbe. Addigra szülei Pesten fognak lakni s így alig fogja rövid szabadságának idejét szülőfalujában, Magdánaknál tölteni.

Az a gondolat, hogy talán sohase fogja Magdát viszontlátni, kellemetlenül hatott Zsoltira. Mert ő érezte, hogy van valami köze a lánnyal s fájt az a gondolat, hogy ilyen sokáig magára keil hagynia azt a bájos teremest, aki ő érette mindenre készen lenné. De azért most inkább megbarátkozott e gondolattal, mint tegnap észre vette, hogy a lány közzelléte erősebb hatást tesz rá s már előre érezte, hogyha sokáig távol lesz a lánytól, úgy az lassan-lassan teljesen elhomályosodik emlékében, érezte, hogy hazudott, mikor azt mondta:

— Nem foglak elfelejteni soha ... soha ...

Hányan mondták már ki a fenti mondatot dallamos hangon, sápadt holdsütésben s hányan feledték el ezek közül azt, hogy nem szabadna felejteniök. Csoda-e tehát, ha Zsolt is ezek közé tartozott?

Eleinte még leveleztek. A lány volt a szorgalmasabb. Ő nyolc oldalas leveleket írt, míg a fiu négy oldalt se tudott különböző mesterkedéssel tele írni. Később már a négyoldal is sok lett s pár hét is eltelt míg egyet megírt.

— Fontosabb a tanulás — gondolta s félre rakta a kicsi leveleket.

Mikor már belefáradt a tanulásba, ismét szemébe ötlöttek a lila levélkék.

— Most álmos vagyok s megint nem írhatok — mentegette önmaga előtt lustaságát és kedvetlenségét. — Az alvás csak fontosabb mint e pár szerelmes frázis. Majd holnap.

De persze a levélírás akkor is elmaradt.

Mikor utolsó szigorlatát letette, Berlinbe ment, de címét nem írta meg Magdának. Azt gondolta, hogy felesleges lenne, hogy csak zaklatná a lány leveleivel.

— Legjobb ha mindketten felejtsük — szól magában. — Ő úgy is felejteni fog. És férjhez majd valamilyen jegyzőhöz vagy más megyei tisztviselőhöz. Mi nem várhatunk egymásra, hiszen mi úgy se lehetünk már egymásé.

De miért? Erre a kérdésre Zsolt nem tudott volna felelni s azért nem is jutott eszébe a tolatkodó szócseka. Ő valahogy megnyugtatta lelkiismeretét.

Magda pedig, a szép feketeszemű Jósásy Magda naponkint sokszor órák hosszat bámulta az állomásról jövő szürke utat s várta Zsoltot. Várt, mint valamilyen csodaszép tündérleány, kinek megjövendölték, hogy eljön majd az a királyi aki megkéri a kezét. Várt, várta, mert ő tudta, szinte biztosan tudta — talán a sok regényolvasás nevelte ily erősre reményét — hogy Zsolt eljön. Egyszer ... valamikor ... meglepetésszerűen ... De eljön.

Sokszor belefáradt nagy fekete szemé a várársba, a poros ut bámulásába. De ő megtörölte szemét és újból várta.

Sztankovits Kornél.

(Vége a jövő számban.)

deletére Grünfeld Józsefet pénteken Topolyán tartóztatták. Két budapesti detektív érkezett Topolyára, akik kijelentették, hogy a 32 ezer korona ellopásából egy betű sem igaz. Grünfeld József letartóztatása után beismerő vallomást tett a vizsgálóbíró előtt. A következőket vallotta:

Mint hogy atyja nem akart váltót zsirálni neki, összebeszélte rokonaival, hogy majd úgy segít magán, hogy a raktárán levő tollkészletet felviszi budapestre vásárra, ott eladja és az érte járó összeget szétosztja. Fel is ment Budapestre, hol a tollakért 32000 koronát kapott. A pénzzel azután Szegedre utazott, leborotváltatta a bajuszát, majd a pénzt szétosztotta és pedig 20000 koronát adott Robicsék Izidor nevű sógorának, ki Doroszlón lakik, 10.000 koronát Robicsék Ferenc nevű sógorának Bajmokon, 2000 koronát pedig Weiss Károly nevű rokonának, ki utazó és szabadkai lakos. Ezenkívül Robicsék Izidornak átadott még két brilláns gyűrűt, majd Szegedről visszautazott Budapestre és ott feljelentést tett, hogy pénzt ellopott. Mindezt azért tette, mert nem volt pénze, apja nem akarta a váltóját zsirálni, a topolyai általános takarékpénztártól pedig melynél már tartozásai voltak, nem kapott újabb pénzt. Apja mikor megtagadta tőle a váltó zsirálását, egyuttal átíratva 22.000 korona értékű házáat vejére, Gombos Salamonra, nehogy Grünfeld hitelezői hozzáférhessenek. A topolyai általános takarékpénztár azonban dr. Frank Károly ügyvéd útján bűnügyi zárlatot kért erre a házra, amit a vizsgálóbíró elrendelt. A bűnügyi zárlatot a szabadkai törvényszék helybenhagyta.

Az ügy kutatására Budapestről kiküldött detektívek Doroszlón jártak és Robicsék Izidornál keresték a pénzt. A topolyai takarékpénztár nem károsodik, mert Grünfeld Józsefnek magának is van egy 29.000 koronát érő ingatlana, melyen csak 9000 korona teher van. Ez az ingatlan szintén bűnügyi zárlat alá helyeztetett. Ezenkívül valószínű, hogy a rokonoknál is megkerül a köztük szétosztott összegnek legalább egy része. Grünfeld továbbra is fogságban marad.

Az esetről újabban ezeket jelentik Topolyáról: Grünfeld József sógorait, Robicsék Ferencet és Izidort átkísérték Szabadkára és őrizetbe vették őket. Grünfeld azt vallotta, hogy az egész csalást rokona, Weiss Károly eszelte ki s ő volt az, aki Budapesten egy Podmaniczky-utcai bankba vitte be a 32 darab ezrest.

A bajai Széchenyi Szövetség ünnepsége.

— Saját tudósítónktól. —

Baja, 1912. jan. 16.

Alig két éve, hogy megalakult a Széchenyi szövetség, de e rövid időköz alatt is oly óriási, hatalmas és főleg oly szükséges tevékenységet fejtett ki, mely büszkeséggel töltheti be nemcsak a Szövetség vezetőit, hanem azokat is, akik lelkesedni tudnak ideális céljokért — a haza érdekében. A vezetők, Dr. Boróczy Kálmán élén csaknem minden héten bejárták a falukat (Szeremle, Bajszentistván, Rém, Csávoly stb. stb.) és mindenütt lelkesedéssel, fáradságot nem kímélve, a haza képét tartva szemek előtt: hirdették Széchenyinek a politikai és társadalmi élet minden fázisára kiterjeszkedő reform eszméit. Széchenyi eszméit hirdetni, már magában véve is olyan tény, amely a mi szegényes viszonyaink között kiválóan méltánylandó, de önzetlenül (általánoságban mondom csak) törekedni egy nagy férfi nagy eszméinek általánosítására és népszerűsítésére: az valóságos nemzeti missio.

A Széchenyi Szövetség, mely eddig ugyaszoivan csak a falukon fejtett ki nagyobb akciót, míg Baja kisebb (?) terepnuma volt működésének, most egyszerre egy hatalmas programot állított össze egy ünnepély keretében, amelyre megnyerte Bernáth Istvánt is, a Magyar Gazdaszövetség igazgatóját, az OMGE. alelnökét.

A műsor első pontja Scherer Sándor elnöki megnyitója volt. Széchenyi eszméiről általában beszélt nagy tudással; munkái közül különösen kiemelte a *Hitel*-t, amelyben öszpontosulnak Széchenyi összes reformtörekvései. Scherer természetesen azokat fejtegette részletesebben, amelyekért a Szövetség küzd, vagyis a közgazdaság, ipar és kereskedelem intenzívebb fejlesztésére irányuló törekvéseket.

Werner Adolf dr., a bajai főgimn. igazgatója mondotta el azután nagyhatású, okos és minden apróbb részletre kiterjeszkedő, folyékony finom és színes stílussal megírt értekezését, mely világosságot vetett Széchenyi tragikumára.

Nem akarta Széchenyi eszméit a közkeletű és elkoplatott nagy hangzású frázisokkal fölcicomázni, hanem inkább Széchenyi munkásságának második szakát tárgyalta, azt a kort amikor Széchenyi agyát megülte a kétkedés, a bánat, a csalódás. Ismertette azután a börtönben írt mun-

káját, a híres *Sárga Könyvet*, a *Blick* et, amelyben a Rückblickre válaszol maró szatírával az abszolút uralom nemzetellenes intézkedései miatt. Ez a vázlata Werner Adolf dr. beszédének, amelyet testtel és lélekkel ruházott föl.

Bernáth István a bevezetésében ismertette a Magyarország gazdasági fejlődését, Séchenyi eszméit néhány odavetett gondolattal. Majd a Széchenyi Szövetségek nagy fontosságáról beszélt. A Szövetségek célja a néppel, a paraszttal megismertetni Séchenyi eszméit, hogy a különféle szociális törekvések készületeinél ne találják, velük megbirkózhassanak, egy szóval műveltek legyenek és megállhassanak a művelt Európa többi államai között. A kivándorlás okairól beszélve, rátért beszédjének pointjére, amely különösen nagy tetszéssel találkozott az előkelő és nagyszámú publikum soraiban, hogy t. i. Bajáról kell kiindulni annak a törekvésnek, melynek gyümölcse lenne: a Délvidék meghódítása Széchenyi eszméinek.

Bernáth István nyugodtan, fényes elovenciával beszélt, nagy és alapos tudását párosította hévvel és lelkesedéssel, főlénye nyilvánvaló volt, de sohasem érezte. Lelkes és hosszú éljenzéssel honorálta a közönség a nagyhirű tudóst és nemzetgazdást.

Urhegyi Jenő Fehérváry Dezsőnek mély reflexióval és poetikus ihlettel megírt költeményét olvasta föl.

Ernst Gaarbach egy kiváló kompozícióját, mely telve van szépségekkell mint az olasz passamezzók ritmikus dallamai: Germány Gyula zongorázta meleg tónussal és abszolút művészetel.

Grieg apurát Éber Géza adta elő. Hogy mekkora sikerrel mutatja a hatalmas babérkoszoru, amit művészi, gyönyörű játékáért nyújtottak át neki.

A műsor utolsó pontja dr. Boróczy Kálmán zárószava volt, amelyben beszámolt a Szövetség eddigi működéséről. Egyuttal jelenti, hogy az egyesület munkálkodását ismertető füzeti technikai akadályok miatt nem jelenhetett meg.

Az ünnepélyen sokan vettek részt a vidékről is, nevezetesen Szabadkáról, Zomborból, Újvidékről. Az ünnepélyt természetesen reggelig tartó tánc követte.

Délben Bernáth István tiszteletére a rendezőség bankettet adott, ahol számos felköszöntő hangzott el.

Tanügyi állapotok Temerinben

— Saját tudósítónktól. —

Temerin, 1912. jan. 23.

A Pató Pál elveknek szomorú követője Temerin község. Annyi szépet, annyi jót lehetne és kellene itt létesíteni, ha meg volna rá a jó akarat. Nem a tehetség, sem az anyagi erő, mert ez mindkettő megvan. A tehetségeknek valóságos kánaánja Temerin. Annyi értelmes, józan eszű paraszt ember talán sehol sincs, mint minálunk. De tanult ember is van szép számmal. A község vezetése is kiváló kezekbe van letéve. Van Temerin községének 19 ezer katasztrális terjedelmű határa. Igaz, egy a határt az egyes polgárok birják, hogy a községnek, mint ilyennek, nagyon kevés a vagyona, de volt; hanem azt azzal a megállapodással, hogy majd fizetünk közköltiséget — a tagosítás alkalmával egymás között szépen megosztották — s ha most valamilyen közügy, közző érdekében kellene áldozatot hozni, mindenki karbateszi a kezét s lemondólag bólingat a fejével, hogy hát nem lehet, nincs miből. Ugyis nagy a közköltiség. Persze a község vagyona annak idején nem volt olyan nagy, hogy föl ne oszthatták volna. Fölosztották volna még a Krisztus köntösét is.

De hát mik is azok a tünetek, illetve látható dokumentumok, amelyek a Pató Pál elvét olyan szembeszökően élénk állítják?

Ilyenek az iskolák szervezése és építkezése, a templom kibővítése, illetve egy másik építése és a közös tanítói laktanya átalakítása.

A templomépítéshez, illetve kibővítéshez most nincs mit szólni. Az az érseki hatóság és a plébános dolga, de annál többet lehet beszélni az iskolák fejlesztéséről és a tanítói laktanya átalakításáról.

A mi iskolaügyünk már évek óta vajudik. Történt ugyan időközben valami, ami az iskolaügyet elviselhetőbb állapotba helyezte. Néhány éve ugyanis két tanterem létesült az egyetértés nagyobb dokumentálására — községi jeleggel — a többi felekezeti jellegű iskolákkal szemben. Ebben a két tanteremben elhelyeztetett az I. és II. osztály egy része, s így a régi I. II. osztály túlszáfaltsága megszűnt. Annnyiban t. i. hogy most már csak 100 és egy néhány gyermek jár oda, egy-egy tanterembe, míg az ujonan épített községi jellegű iskolákban, a két osztályban együttvéve nincs 100 tanuló.

A két iskolának növendékei azután egyesülnek a felekezeti iskola III. osztályában s ennek következtében a III. osztály tanítójának meg van az az öröme, ami az ő szövetség prófétájának aki nagy meglepéssel szemlélve övét így szól: »De megsokasítottad Uram az én népemet«. Van neki ezidőszerint 160 tanulója. S öröme még fokozza az a körülmény, hogy azok a tanulók is más-más szellemi vezetésben részesültek, ami nem vet árnyékot egyik második osztályos tanítóra sem, mert két tanító ugyanazon metódussal talán még soha sem dolgozott. A IV. osztályban 130, az V. IV-ban az idén véletlenül 150-en felüli számmal ülnek a növendékek.

Hogy most már lesz e iskolafejlesztés vagy nem, azt éppen úgy nem tudja senki a községben — mint ahogy nem tudják a Mars-lakói, — akik esetleg nincsenek.

Dehát az iskolákról nem szükséges a szót szaporítani, mert a tárgyalások folynak Egyezkedik minden hatóság, s folyik az egyezkedés, tárgyalás olyan nagy stíben, mintha legalább is egy újabb egyetem felállításáról volna szó. Folyik, folyik, s ha így tart, eltart a világ végétéig.

Van már egy képviselőtestületi határozat is, amely kimondja egyelőre a párhuzamos harmadik osztály fölállítását, de az is eltemelve fekszik a többi meg nem valósult határozatok poros aktái között.

Az iskolák fejlesztésével kapcsolatban áll a tanítói laktanya rendszer megszüntetése is. Ahol ugyanis a laktanya áll, azt a területet egy határozat átengdné iskolai célokra, csak a szomszéd községek építenének iskolát.

Hogy laktanyának nevezem, ezen senki meg ne ütközzék. Mert ahol három tanító be van zsuppoltva egy közös szűk épületbe, az nem lehet más mint laktanya.

Két-két szobának csufolt helyiség képezi egy-egy tanítónak a lakását, amelyek egyikére a kisbíró is így tört ki magából: »Hát ez is szoba!?»

A másik lakásban most hunyt el az egyik öreg, nyugdíjas kollégánk. Hogy koporsóját ki lehessen belőle hozni, ki kellett az egyik falát bontani.

Közös udvar, közös kut, közös mosókonyha. De többet nem szólok semmit.

Föltartam tehát a helyzetet abban a biztos meggyőződésben, hogy községünk arra hivatott tényezői nem engedik továbbra is a föntíhez hasonló kritikának kitenni közügyünket.

Pedagógus.

H I R E K.

Még azt hiszik . . .

Még azt hiszik rólam a leányok,
Hogy majd sirok, keseregnek utánok.
Eleget gyötörtök; nem kínoznak többé;
Lány nélkül élek én, lány nélkül, örökké.

Sírba tették, megölték a szívem;
Mit is ért, hogy szerettem oly hiven?
Nem kell nekem többé dal, szerelem, álom,
Szabadság! vig élet! — van még mit imádnom!

Hogyha lány jó, messze elkerülöm,
Bóhó szívem újra fel ne üljön;
Hisz a lányok manap, csajjuk csak a férfit,
A szerelmet csupán — jegygyűrűn át érzik.

DR. KISS PÉTER.

Felejtteni.

Ha rád borul az est homálya,
Hová repíted lelkedet?
Kit kis szíved magába rejt,
Oh el kell őt felejtened!

Itt közeledben is taládsz
Teérted lángoló szívet.
Hiu reményt ne üzz tehát!
Oh el kell őt felejtened!

Az ideit, hiért epedsz,
Szívecskéd itt is fölleli;
De mikor oly nehéz — ugye —
Felejtteni, felejtteni?!

CSILLAGHY GÁBOR.

A képviselőházból.

Ezen a héten már jóval élénkebb élet folyt a dunaparti palota diszes termeiben. Az appropriáció, de különösen gróf Apponyinak hétfőre bejelentett beszéde nagy hatással volt a politikusokra. Sokan jöttek, hogy a parlamenti béke netáni hivatalos megállapításánál jelen legyenek. A bácskaiak is tekintélyes számban voltak jelen.

Kedden Szlezák Lajos volt a legkorábban kelő. 1/2 10 órákor, amikor csak egy-két szolga lézengett, már taposta a folyosó piros puha szőnyegét. Nagy tervvel volt elfoglalva. Az újvidéki közúti hid ügye izgatta. Újvidék érdemes kövege ugyanis sehogysz tud abba beletörődni, hogy az építkezéshez szükséges 3 millióból csak 1 millió korona van együtt (600,000 koronát a város szavazott meg; a többit pedig a horvátok és a gőzhajózási társulatok). Minden módot eszközt fölhasznál tehát, hogy a dolgot nyélbe üsse. Nemrég báró **Vojnits István**nal tárgyal, most pedig **Latinovits Pált** várta, hogy vele együtt a szerint a recipé szerint járjon, melynek segítségével a zentai hid is létre jött. Latinovits már levélben jelezte, hogy készséggel áll kollegája rendelkezésére. E napon azonban nem lehetett a Házban, mert közügyek Titelre szólították.

Gróf **Széchenyi Emil** jókedvében ifjabb képviselő társaival évelődött. (Persze, akkor még nem tudta, hogy egy nagy ismeretlen az összeférhetetlenség Damokles kardját suhintja feléje, melyről másnap kiderült, hogy csak aféle papírmásé.)

Zsibory József Szutrély Lipóttal folytatott eszmecsereét egynémely bácskai helyi dolgokban.

Dr. Konyovits Dávid a köznapi szürke öltönyt, elegáns zsáketruhával váltotta föl. Ez felel meg leginkább annak a föladatnak, melyet a zombori polgármester és egyik képviselőkollegája reá ruházott: t. i. a lovagias ügyekben való cselekvésnek.

Báró Vojnits István csak dél felé mutatkozott bácskai hivei előtt. Már kora reggel bent volt a Házban, de pártelnöki minőségben sok intézkedni valója volt. Különösen nagy munkát adott neki a miniszterelnök tiszteletére e hó 29-én rendezendő diszbankét. Ő kérte föl **Lukács Lászlót**, hogy gróf **Khuent** a pártkörben, gróf **Tisza Istvánt** pedig, hogy a társasvacsorán üdvözölje a miniszterelnököt.

Szerdán Benedek János mondott megint érdekes beszédet. De mert hosszasan fejtegette mondanivalóját, hát faképnél hagyták s a folyosóra menekültek. **Latinovits Pál** az újvidéki honatyát kereste, de hiába; majd **Szutrély** Lipóttal tárgyal bajai és bácsbokodi ügyekben.

Dungyverszky Bogdán megint egyik kerületbeli pártvezetőjével a miniszteri szobák felé ballagott, majd a karzaton helyezte el. **Zsibory József** pedig az ülésterembe vonult s figyelemmel hallgatta Benedek jóízű mókáit.

Nagy udvar képződött báró **Vojnits István** körül, aki hivei előtt annak a véleményének adott kifejezést, hogy a béke anyála előbb utóbb bevonul a képviselőházba.

Sok szó esett a képviselők közt báró **Gromon Dezső** betegségről. Mindenki őszintén fájlalta az illusztris államférfiu komoly baját. Izületi csuza van ugyanis, melynek makacs volta rettegésbe ejti környezetét.

A Tettes Nemes Bács és Bodrog Vármegyék multjából.

IV.

„Bötsületes Előjárók.”

Ezzel a megtisztelő címmel illették annak előtte a falu tanácsát. Az ékes megszólítás ké-

sőbb az »éremes«-re fakult; ma pedig már az igényességet eláruló »tekintetes« címre fokozódott a titulus. Nem csodálom, hiszen ma már sok községben az értelmesebb elemből válogatják össze az előjárókat. Higgadt, komoly és tisztességtudó emberek ma már a faluk vezető emberei.

Másként volt ez a 30-as években! De hisz akkor más idők is éltek. A hátra maradt irások mutatták, hogy mások voltak akkor a kulturális és a közviszonyok is. Ezekhez a viszonyokhoz alkalmazkodott azután a közigazgatás is, mely nem egyszer a deres és a magyorópálca igénybevételével oldotta meg a község vagy a járás bogozott kérdéseit.

Bácsmegeye alsó-járásának vasmarku Fő Szolga Birója: Allaga István abból az elvből indult ki, hogy amilyen az előjáróság, olyan a község. A mivel nagyon is szíven viselte járásának boldogulását, nem késett megsuhogtatni a magyorópálcát azon előjárók felett, akik kötelességüket elhanyagolták.

A megrendszabályozást azon kezdte, hogy megtiltotta az előjáróknak, hogy »... ha a szokott ülések szobájába kötelességük eljárulása végett megjelennek, kalapjukat és pipájukat félre tévén a falu asztalához diszesen, mint egy Előjáróhoz illik, hozzá üljenek és egész tsendességgel, férfias megfontolással az előforduló tárgyakról egybe tanácskodjanak és minden illetlenséget ellenőrizzenek.

Persze abban az időben a közbiztonság is gyenge lábon állt. A lólopás napirenden volt; szervezett haramia-bandák grassáltak itt is, ott is. Így azután a községházánál mindig ott tartózkodott egy esküdt, s ha a szükség úgy kívánta, megverette a dobót, ellenőrizte a strázsát, gondoskodott az előfogatokról stb.

Allaga István egy váratlan látogatás alkalmával Tovarisován nem találta a községházánál a felvigyázó esküdtet, másnap maga elé citáltatta, előbb atyai módon megintette, azután deresre fektette. Azután így ir az előjáróknak:

»... Ezt kelmeteknek azért adom tudtára, hogy egyrészt tudják meg, mint jár meg a gyalázatos, kötelességeinek meg nem felelő Előjáró, másrészt meg azért, hogy ezen példátul megrettenve betűletérésük felriadjon és kötelességüket lelkesen teljesítsék, mert ezentul minden, általhágó úgy fog megbosszulni; menten maradván azon pontos Biróknak betűlete, kik kötelességeiknek eleget tettek, tesznek és teendők, s kik előttem mint kötelességüknek eleget tévő Birák mindenkor illő betsben vagynak.«

Az »erős kéz« legjobban sujtott a bulkeszi előjárókra. Az utódokra való figyelemből a nevek elhallgatásával közlöm az alábbi érdekes levelet:

»Áldás, Békesség!

Mily rossz és szomorú következtetéseket hoz maga után az önnitséges, Kába okoskodás, Járásbéli Főtisztviselő Urak eránt való bizalmatlanság, a Tettes Vármegye kegyes végzésére alatomos forralás és népbujtogatás, eleven példája a Bulkeszi bírónak K. A.-nak, K. M.-nak és H. A. esküdteknek, D. V. és több Bulkeszi lakosoknak és B. A. Uj Verbászi Psendő Prókátornak története.

Ezen önhitt emberek, részint makatságuktól vezéreltetve, részint holmi jött ment, semmirevalók által elszedítve, félre tévén az én többszöri atyai Intéseimet, melyek által őket szófogadásra, s a Tettes Megye kegyes végzése alól magokat mindig szintlel engedelmesség álarcja alatt elvonván, tilalmas összejöveteleket, bujtogatásokat, s hamis feladásokat koholni, s úgy a jámborok között is a rendet és tsendet földulni nem iszonyodtak.

De utól érte ravasz makatságukat a bosszu álló igazság! mert általam mint Csend-rendbontó, bujtogató, s néplázító rossz, s a köz-jóra nézve veszedelmes emberek a Tekintetes Fenyítő Törvény Szék elébe állítván, ottan bünyök büntetésére s mások elrettentő példájára. K. A. Biró és K. M. Esküdt, mint kolomposok 40, H. A. Esküdt 24, R. A. világsaló 40 bot ütással, a 70 esztendő felül muló, de konoksági a most is fiu vén D. V. félvi fogsággal, a többi eltsábitott Csorda pedig feddással megfenyítetttek.

Ezt azért adom köz-hírül, hogy minden ember, de kivált az Előjáró óvja magát a zenebonástul s lázadástul, s tegye azt, mit tennie kötelességében vagon, befogván fülét a rossz ultra vezérlő Csalutok és lázítók hamis szavaik előlt.

Költ Hodsákon Mindszentko 18-án 834.

Allaga István Fő Szolga Biró.

Longinus.

Báró Gromon Dezső betegsége. Báró **Gromon Dezső** v. b. t. t., nyug. államtitkár, a palánkai választókerület képviselője — mint részvétellel értesülünk — néhány hét óta komolyabb természetű izületi csuzban betegen fekszik lakásán. A népszerű államférfiu betegségeinek kire a közélet minden osztályában, de különösen a politikai világban osztatlan részvételt kelt.

Ambrozovich Emilia halála. Ambrozovich Emilia, az előkelő társadalom egyik közismert és országszerte nagy tiszteletnek örvendő tagja, e hó 19-én Zomborban, 86 éves korában meghalt. Másnap temették el a róm. kath. egyház szertartásai szerint. A temelésen a társadalom minden része nagy számban volt képviselve. Az elhunytban Kossuth Ferenc is közeli rokonát gyászolja.

Pénzügyminiszteri kinevezés. A pénzügyminiszter dr. **Sélig Pál** újvidéki lakost pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki a vukovári pénzügyigazgatóságához.

Az újvidéki törvényszék köréből. Az újvidéki törvényszék területére az igazságügy miniszter vizsgálóbíróvá **Ernst Ödön** törvényszéki bírót rendelte ki.

Uj orvos. **Burtik Andor**, dr. **Burtik Győző** adai orvos, th. vm. főorvos fiát a napokban Kolozsvárról az orvos tudományok doktorává avatták.

Tanítói kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter **Adrian Irmát** az *apatini*, **Winter Mária**t a *gombosi*, **Némethy Emiliát** a *pincedi* népiskolához kinevezte.

A topolyai izr. hitközség a napokban tartott közgyűlésén elnökévé ismét egyhangulag, nagy lelkesedéssel dr. **Manheim Armin** ügyvédet, vármegyei törvényhatósági bizottsági tagot választotta.

A Temerini Takarékpénztár által alapított Engesztelés című temetkezési egyesület alapszabályait a miniszter jóváhagyta. Az egyesület — mint levelezőnk írja — nagyon szép eredménnyel működik és címéhez méltó hivatást teljesít.

Előjárók választása Hercegszántón. Hercegszántón — mint levelezőnk írja — a bíróválasztást illetőleg az a szokás nyert szentesítést hogy 2-szer 3 évben sokác (dalmát) bíró, és a 3-ik 3 évre magyar ajku bíró megválasztandó. Ez évben sokác községi bíró választottak. A választás iránt a máskor nagy port felvert érdeklődés annyira megcsappant, hogy alig 20—25 választó jelent meg a községházán a községi bíró és a többi előjárók megválasztásához. Az előjárókat közfelkiáltással alig öt percnyi idő lefolyása alatt egyhangulag választották meg és pedig községi bíróvá: **Szibanov Máttyást**, albiróvá mint hogy a bíró sokác ember lett, magyart ember **Budai János** választott meg. Községi esküdtök lettek a következők: **Csátity Máttyás**, **Kugyelka Minály**, **Balatinacz Antal**, **Simonyi Simon**, *idsb.* **Dugalia Bertalan** (a szerb elem képviselője) és **Bartulov Marin**. Arra nagy figyelmet és gondot fordítanak, hogy a község minden negyedéből legyen egy esküdt megválasztva, aki a maga fertályában a kivánságokat és a viszonyokat, mint helyi ember a legjobban ismeri és az orvoslás módjait előterjeszheti. A választást ősi szokás szerint áldomás követte, ami szintén csendben folyt le. Községi pénztárnok lett **Ribánszki György**, kir. adópénztáros lett **Bartalov Marin**.

Bíróválasztás Béregen. Béregen — mint levelezőnk írja — az elmúlt 3 év alatti népszerűségre szert tett eddigi községi bíró **Kovács Marint** ismét egyhangulag bírónak választották meg 3 évre, albiróvá **Radicsev Miklóst** választották meg. Községi esküdtök lettek: **Kovács Márk**, **Nikolin Lőrinc**, **Wéber Mihály** (a németiség képviselőjében) **Braun Ádám** és **Tuczakov Illés**. Községi és adópénztárnokok maradtak a tavalyiak. A választó közönség, mely szép számban gyülekezett, csendben és rendben oszlott szét, hogy a győztesek áldomásait elkölthesse. A nép is akar időnkint mulatni. A községi előjárók választásával kapcsolatban egyuttal betöltötték a béregi községi aljegyzői adóügyi állást is, még pedig egyhangulag és véglegesen az eddig helyettesi minőségben működő helyettes aljegyző lett megválasztva végleges aljegyzőnek.

Uj szálloda Budapesten. Budapest legújabb és legmodernebb szállodája **Aczél Miksa** által pazarul berendezett **Excelsior** szálloda **Rákóczi-ut 72** szám alatt. Minden szobában meleg és hideg víz, minden emeleten telefon, központi fűtés, lift. Szobák naponta 5 koronától feljebb kaphatók. Az árakba foglaltatik az angol reggeli, ruhavasalás, beretválkozás és ásványvíz. A pályaudvarok és színházak közelében. Villamos közlekedés minden irányban.

Házasságok. *Bundala* János ópalánki segédjegyző e hó hó 18-án tartotta esküvőjét *Groll* Magdával Palánkán.

Halász Gyula, a Magyar Bank és Keresk. R. T. cégvezetője eljegyezte *Obláth* Ilonkát Szabadkán.

Rupp Gyula újvidéki városi végrehajtó eljegyezte *Ortold* Paulát Péterváradon.

Dr. Mohr Keresztély Erzsébetfalváról (ujverbázi földink) eljegyezte *Mikó* Erzsébetet Mélykuton.

Kováts Kálmán bajai városi könyvelő eljegyezte *Wunderlich* Juliskát.

Balog Imre pécsi kereskedő eljegyezte *Bascha* Ilonkát Magyaránizsán.

Detrics János eljegyezte *Tégely* Karolint.

Béni Fülöp újverbázi tanító eljegyezte *Röhrig* Flórárt ugyanottan.

Puskás János zombori kereskedő feleségül vette *Nuss* Mariskát Kulán.

Raits Márton zombori városi intéző házasságot kötött *Joekel* Annával Palánkán.

Elek Tihamér zentai jbirósági tisztviselő házasságot kötött *Gácsér* Mariskával Adán.

Schmidt Péter ófutaki állatorvos eljegyezte *Kuncz* Flórárt Óverbáson.

Székely Ödön budapesti vállalkozó házasságot kötött *Abelesz* Zsófiával Zomborban.

Dr. Sándor Manó palánki ügyvéd eljegyezte *Popper* Sárkát Mohácson.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk *Hoffmann Mihály* özvegye 30 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

A zombori március 15. ünnepély. A március 15-iki ünnepélyt rendező állandó bizottság január 19-én tartotta meg *Vértési* Károly elnöklésével az első ülését. A bizottság — mint veünk közülik — sulyt fektett arra, hogy az ünnepély minden tekintetben kegyeletes legyen. Az ünnepély lefolyását a szokott keretbe illesztették. Többek hozzá szólása után egyhangulag kérték fel *Vértési* Károlyt elnököt, hogy ő mondja el az ünnepi beszédet. Lesz azonkívül ének, szaválás. *Dr. Novák* Elemér jegyzőre bízták a közreműködő nők felkérését. *Pintér* Gyula szerkeszti a plakátot. Egyéb intézkedések megtevésére elnököt kérték fel.

Elöljárók választása Regőczen. A megtartott előjárósági választás a 67-es párt teljes győzelmével végződött. *Vojnits* Máté főszolgabíró elnöklelte alatti névszerinti szavazás eredménye: bíró *Eifried* Adám, albíró *Schmidt* József. Esküdték: *Rickert* Adám, *Schmidt* Pál, *Geri* Antal, *Korcsmarik* József, *Antity* Miriszlav és *Puin* István. Községi pénztárnok *Pleli* Sebestyén, adópénztárnok *Sovány* István és közgyám *Richter* Antal. A választás a községben általános megelégedést keltett, olyannyira, hogy a szemben állott két párt egymással itta a reggelig tartott áldomást. Az új előjáróhoz, de különösen *Eifried* Adám bíróhoz nagy reményeket sző a lakosság s bizzik benne, hogy a már éveken át tartó ellentéteket a polgárság közt megszünteti.

Uj cégek. Bács megyében ujabban eme cégalakulások történtek:

Ada, *Rosenbaum* Adolf és fia fakereskedése (*Rosenberg* Adolf kilépett a cégből. Egyedüli cégtulajdonos *R. Izidor*).

Ujvidék, *Schattlesz* és *Hirschl* liszt és termény kereskedése.

Szabadka, *Woth* Rudolf máz- és festék kereskedése.

Baja, *Pinkusz* Adolf fehérnemű kelengye kereskedő.

A Temerini Olvasóegylet — *Uri* Casinó — vasárnap tartotta tisztújító közgyűlését, melynek eredménye — mint levelezőnk írja — a következő: Elnök mátéházi *Matkovits* Béla főispán, igazgató *Vermes* Vince községi jegyző, könyvtárnok *Volpert* György aljegyző, pénztárnok *Reiner* I. Gyula, jegyző *Pogács* Lajos tanító. Választmány: *dr. Jeszenszky* Béla községi orvos, *Göbel* Ferenc takp. igazgató, *Péter* Ferenc kereskedő, *Bernhard* Flórián iparos, *Kohn* Dávid kereskedő, *Reiter* Vilmos kereskedő, *Léh* Fülöp tanító és *Bujdosó* Pál földbirtokos.

Halálozások *Nagy* Kálmán nyugalmazott temerini tanító, ki 42 éves hivatásszerű becsülettel eltöltött tanítóságának nyugalmát élvezte 70 éves korában szívszélhűdésben meghalt.

Beck Mór bacsalmási kereskedő f. hó 19-én Budapesten, ahol műtétet végeztek rajta, 83 éves korában meghalt. Holttestét Bácsalmásra szállították, ahol a társadalom minden osztályához tartozó közönség óriási részvételével temették. A becsületes munkában megöregedett derék férfiú elhunytja mindenfelé őszinte bánatot kelt. *Beck* a szabadságharcban is résztvevett.

Özv. Müller Jánosné a napokban Baján elhunyt. A jólelkű, közkedvelt urnóban *Müller* József bajai földbirtokos az édesanyját siratja.

Panasz a szabadkai fogház ellen. *Kiss* Ferenc Árpád, a szabadkai gyermekrabló, aki fölözt nemrég ítélkezett a szabadkai törvényszék, ismét beszéltet magáról. De nehezen tudja megszokni a fogház levegőjét és magányában sulyos vádakat kovácsolt a fogház felügyelője ellen. Ügyvédjének levelet írt, amelyben azt állította, hogy a vasrácsos ablakok mögött a legnagyobb szabálytalanságok történnek, a börtönőrök durván bánnak a rabokkal, a felügyelő túl szigorú és a panaszokat nem veszi figyelembe. *Kiss* Árpád vádjaira vonatkozólag kérdést intéztek a szabadkai ügyészséghez, ahol a következőket mondták:

— *Kiss* Ferenc Árpád napokon át beteg kosztot élt és így nem igaz, hogy panaszait nem veszik figyelembe. Kissnek is kijárt az a kedvezmény, hogy irhatott, de ő ezt is arra használta fel, hogy leveleiben kioktatta a társát, *Hornyit*, miként tagadjon. Erre természetesen elkobozták az írószereit. A fogházban folytonosan baj van vele, mert cinikus elégedetlenségével nem tud beletörődni a fogház rendjébe. Az egész levelet különben csak azért írta, hogy védőjétől pénzt csikarjon ki.

A közigazgatási bizottság börtönvizsgáló albizottsága mely gyakorta tart vizsgálatot, minden alkalommal azt konstatálta, hogy a szabadkai fogházban a legpéldásabb rend és fegyelem uralkodik. Meghallgatta a fegyenceket, akik kivétel nélkül azt mondták, hogy panaszait méltányosan intézik el és korlátlanul élvezik a szabályokban biztosított kedvezményeket. Allandó elismerés honorálta a fogház-felügyelő munkáját.

Fizetésektelenségek. *Ujváry* József bacs-földvári kereskedő fizetésektelen lett.

Reiner Dezső szabadkai fűszerkereskedő beszüntette fizetéseit. Egy budapesti nagykereskedő cég bezáratta üzletét. Az egyezkedésre irányuló tárgyalások folyamatban vannak, de kevés kitarással.

A szerb zsinati szabályzat. *Ujvidékről* jelentik: A szerb radikális párt által az új zsinati szabályzat ügyében összehívott népgyűlés folyó hó 10-én minden zavaró incidens nélkül folyt le. A népgyűlésre a Szerémségből, Bácskából, Bánátról, Baranyamegyéből, Szlavóniából és Horvátországból is mintegy kétezer kiküldött jelent meg. Elnökké *Gyurgyevics* Miklós dr. bródi ügyvédet, alelnökké *Manoljovits* János szabadkai ügyvédet választották meg. *Hadzsy* Szilárd dr. újvidéki ügyvéd ismertette azután a püspöki zsinat által elhatározott és öfelsége által már szentesített új szervezeti szabályzatot, különösen a szabályzatnak azokat a rendelkezéseit, melyek a 68-ki IX-ik törvénycikk határozataival és a szerb autonómiával ellentétben állanak. *Klitzin* Döme szerkesztő határozati javaslatot terjesztett elő, mely szerint a népgyűlés tiltakozik az új szabályzat ellen és elhatározta, hogy feliratot intéz a magyar országgyűlés képviselőházához, mert a zsinati szabályzat megsértette a törvényt. Ugyancsak felirattal fordul a népgyűlés a horvát-szláv országgyűléshez is, mert a zsinati szabályzat a szerb autonómiáról szóló országos törvényt is sérti. A kérdéshez hozzászólt még *Tomic* Jás, a radikális párt vezére és a szerb radikális egyetemi ifjuság nevében *Jeremics* Sztóján, mire a népgyűlés egyhangulag elfogadta a határozati javaslatot. A népgyűlésen az ország különböző részeiből körülbelül ötven lelkes jelent meg.

A gyermek egészsége a legfélétebb családi kincs. Ha a gyermek a *Zoltán*-féle csukamájolajjal táplálkozik, nincs baj, mert a betegségekkel szemben ellentálló, edzett lesz. Az angol gyermekhalandóság azért sokkal alacsonyabb mint a miénk, mert ott nincs család, hol a gyermekek a hidegebb évszak alatt ne fogyaszthatnának csukamájolajat s e célra nincs kiválóbb a *Zoltán*-félénél, mely kapható 2 koronáért *Zoltán* B. gyógytárában *Bpest*, és a gyógyszertárakban.

Katonai sorshuzás Titelen. *Titelen* — mint levelezőnk írja — f. hó 22-én folyt le az 1912. sorozási évre a sorshuzás. Sorstól huzott 249 állításra köteles. E számon még mindig látszik az annak idején a gyermekek közt dult járvány nyomai, mert e szám még mindig 70—80 fővel kisebb mint volt 7—8 év előtt. Az 1891. év az 1890. évnél 46 fővel jobb. Az annak idején dult járványt legjobban *Tündéres* község tűnteti fel, mert csak 1 l.-ső korosztályu hadkötelese van. Az 1891. évben született 14 fű közül egy van életben.

Halálos lőrügás. *Magyaránizsán* — mint levelezőnk írja — f. hó 19-én *Szabó* Rozália 18 éves hajadont, ki esküvőjét néhány nap mulva tartotta volna meg, atyja lova homlokán rugta még pedig oly szerencsétlenül, hogy megmenteni nem lehetett. F. hó 20-án meghalt. Temetése 21-én d. u. volt nagy részvét mellett.

Csöd Zomborban. *Brunn* Józsefné zombori divatárkereskedő-cég ellen elrendelték a csődöt. *Dr. Lederer* Dezső zombori ügyvéd a tömeggondnok.

A csantavéri leánykiházósítók. *Szeged*-ről táviratozzák: A kir. tábla kedden délelőtt hozott ítéletet a vagyombukott csantavéri leánykiházósítók bűnygyében. *Ráder* Jakab tanító 13 társával együtt leánykiházósító társaságot alapított, de mivel a vezetők nagyobb részt annelfabéták és járatlan emberek voltak, a társaság csakhamar csödbe került és nagyon sok kigazdát tett tönkre. A szabadkai törvényszék annak idején *Ráder* Jakabot, *Vida* Antal ellenőrt és *Pernél* Dezső könyvelőt két-két havi, a többi tíz vádlottat egy-egy havi fogházra ítélte. A szegedi tábla ma ezt az ítéletet megsemmisítette és a három elsőrendű vádlottat fejenként 300 koronára, a többieket 140—140 koronára ítélte. A főügyész helyettes és a védők is a kuriához felebbeztek.

Jóváhagyott alapszabályok. A *Bács-szentiváni* dalárda alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Tíz krajcárért tíz késszurás. *Titeli* levelezőnk írja: *Manin* Mátyas itteni lakos adósa volt 20 fillérrel *Prodánov* Jakabnak, aki hiába kérte számtalanszor a pénzét. A hitelező f. hó 20-án lesbe állt és amidőn *Manin* feléje ért, újból követelte 20 fillérjét. De megint hiába. Erre kést rántott, és adósának a fején annyit szurást ejtett, ahány krajcárral neki tartozott. *Manin* a szurások következtében sulyos sérüléseket szenvedett. A tettest elfogta a rendőrség.

Verekedő ifjak Béregen. *Darázs* Iván 15 éves földmives fű — mint levelezőnk írja — pajtásaival az utcán valami tárgy felett vitalkozásba elegyedett, a vita hevében az egyik ellenfél igaza tudatában zsebkését rántotta elő és *Darázs* baloldába szurta. A fű a vérvesztéstől összeroskadt, majd társai hazavezették őt, hol ápolás alá vették. A tettes bocsánatot kért az okozott bajért, mely különben is jelentéktelen következményekkel járt. A felek kibékültek.

MULATSÁGOK.

Az országos vöröskereszt egylet *titeli* fiókja e hó 27-én tartja táncal egybekötött hangversenyét, mely kétségtelenül fényes sikerrel fog végződni.

A titeli róm. kath. kör e hó 20-án tartotta tánc és felolvasóestélyét, mely — mint rendezés — ezuttal is jól sikerült. A nagyszámú közönség kitűnően szórakozott.

Az apatini kereskedőifjak otthona január 27-én táncestélyt rendez. Belépődíj személyenként 1 K 20. Családonként 3 K.

Az apatini Avé-dalegylet február 17-én táncal egybekötött dalestélyt rendez.

A bajai ügyvédi kör szombaton, az ural casinó helyiségében jól sikerült estélyt rendezett.

Az adai izr. nőegylet f. hó 20-án táncal egybekötött kabaréestélyt rendezett. A műsor változatos s érdekes volt. Egyes előadók művészi tudással mutatták be szerepüket.

Tűzoltó-bál Ujverbáson. A polgári társadalomnak alig van szervezete, mely annyira *Jézus* törvényén, a felebaráti szereteten alapulna, mint a tűzoltó egyesület. Hisz a derék tűzoltóknak egy-egy sulyos eset alkalmával mindig kockán forog testi épsége, sőt élete is. S mindezt ingyen, a haszon minden kilitása nélkül készek elszüvenedni, csak azért, mert látják, hogy másik polgártársuk java részlyben forog. Illo azért, ha ez emberbaráti egyesület nyilvánosságra lép, mulatságot rendez, hogy a társadalomnak minden rétege élénk érdeklődéssel viseltessék iránta. Az újverbázi tűzoltóknak 13-án rendezett mulatságukon nem is lehet panaszuk. A lelkes vezetőknek, *Schuch* Károly, *Csepcsányi* István, *Seidl* Róbertnek buzgó rendezését teljes siker koronázta. Szép, diszes közönség töltötte meg a *Kaszinó* helyiségét, mely kitűnő jókedvel emelkedett hangulatban a reggeli órákig kitűnően mulatoit. Az erkölcsi sikert szép anyagi haszon is kísértte, mert 275 K 70 f. bevételük volt.

Ugyanaznap tartották mulatságukat az óverbázi tűzoltók is szép sikerrel, a mennyiben 150 K folyt be a pénztárba.

A zentai izr. nőegylet január 27-én nemzetközi vásárral és táncal egybekötött kabaréestélyt rendez. A város minden részében élénken érdeklődnek iránta.

KÖZGAZDASÁG.

A bankszabadság megújításának pénzügyi hatása. *)

Amint hosszas parlamenti tárgyalások után a monarchia mindkét államának kormánya és a jegybank intézősége között végre megállapodás jött létre a bankszabadság meghosszabbítása tárgyában és a bankjegyek 200 millió koronával való felemelése törvénnyé vált. Hazánk közgazdasága is felszabadulva a tartós bizonytalanság alul, bizalommal tekinthet a pénzügyi helyzet konszolidálására és a gazdasági élet fellendülésére.

Nem érte csalódás ezt a várakozást; mert egyrészt a rendezett állapottal szemben a külföldi tőke is nagyobb bizalommal viseltetvén, hosszabb tartózkodás után ismét nagyobb mértékben fordította figyelmét a magyar értékek felé, részvéve a magyar alapításokban és kibocsátásokban — a gazdasági fellendülést jelentékenyen előmozdította; másrészt pedig jegybankunk, mint a monarchia pénz- és hiteliügyeinek szabályozója előkézenyen teljesítette fontos feladatát és csak akkor nyult a ráta emeléséhez, amikor ezen a téren a külföldi jegybankok már megelőzték és amikor az őszi hónapokban beállt nagyobb mérvű pénzügyi szükséglet és a devizák árfolyamának emelkedése, a pénzár emelését már elodázhatalannak jelezte.

Az ipar és kereskedelem igen jelentékeny kifejlődése és a külföld, de különösen a német birodalom iparának óriási fellendülése, az összes termények rendkívüli áremelkedése, az általános drágaság és a magas munkabérek, valamint ezekkel kapcsolatosan a fizetési eszközök nagyarányú szűksége, az őszi évszakban Hazánkban is kifejezésre juttatta a pénzügyi hiányt. Viszont nagy könnyebbülést okozott különösen az inkább őstermeléssel foglalkozó vidéken az ideai gazdag aratás és a nyers terményeknek magas értékesíthetése.

Bichler Vilmos.

A szőlészet Felsőbácskában.

Bácsalmás, 1912. jan. 16.

Szőlőink egy jó része május hóban elfagyott, az elfagyott területen semmi, vagy jelentéktelen volt a termés, többnyire a munkáltatási költséget sem fizette vissza. Ez volt egyik nagy csapás. A másik nagy bajt a molykukacnak nagymértékben való fellépése okozta, úgy hogy némely dűlőket amelyek a fagy érintetlenül hagyott, a jelentéktelen fűz teljesen letarolta, alig hagyva egy kis háziszükségletre való termést az elszomorodott szőlősgazdáknak. A szőlőmoly elleni védekezés iránt élénken érdeklődik ennél fogva a közönség s a Budapesten tartandó szőlőmolykongresszuson többen óhajtanak részt venni. Nem kímélnék sem költséget, sem fáradságot, hogy e veszedelmes parazitát leküzdjék. A must egyébként szűret alatt 36—40 K. árban többnyire elkelt. Jelenleg borkereslet nincs, a fejtett ubjor ára 44—46 K. Az ismétlődő elemi csapások, de különösen a szőlőmolylyal megfészkelődött állandó veszedelem a szőlősgazdákat aggodalomba ejtette, a szőlőművelés iránti ambíciót lehasznotta, úgy hogy a szőlők forgalmi értéke alább szállt, újabb telepítés pedig nem történik. Szőlőmunkásokat nehéz kapni, mert a munkásnép nagyrésze Németországban van munkában. Férfinapszám 2 K. A fuvarbér akkora, hogy alig lehet már kifizetni.

Az Ada moholi hitelintézet rt. (Ada) 1882-ben alakult 240.000 K alaptőkével 30 év tartamára. A múlt évi rendes közgyűlésen elhatározták, hogy 1911 december 31-én, amikor a megszabott fennállási határidő lejárt, a részvénytársaság feloszlik. A felosztás módjait az állapítását és a felszámolókat megválasztását az igazgatóság a január 28-ra egybehívott utolsó rendes évi közgyűlés tárgysorozatára tűzte ki. Az intézet adatai üzletkötését a már megalakult Adai hitelintézet rt., a moholi telep üzletkötését pedig a Moholi hitelintézet rt. veszi át. Az Ada moholi hitelintézet rt. 1911 december 31-én lezárt mérlege szerint a tiszta nyereség 24.221 K, a tartalékalap 87.134 K, a betétállomány 1.624.307 K, a váltótárca 2.517.398 K.

A saazi komlópiac. A karácsonyi ünnepek óta a saazi piacon a komlóüzlet változatlanul

*) Bichler Vilmos országos takarékpénztári vezérigazgató ezidei jelentése.

nul szilárd ár mellett nyugodt volt. A múlt hét folyamán ismét valamivel élénkült az üzlet, mert egy németországi sörgyár képviselői több tétel saazi árut, többek között egy elsőrendű tételt 440—445 koronás áron vásároltak. Idegen áruból szintén volt forgalom változatosan áron. Idegen komlóért 340—390 korona közötti árt adtak, noha a termelők az elsőrendű áruért 400, sőt még 445 koronán felüli árt is elkértek. Vidéken is létesült néhány kötés 420—430 koronás áron, sőt két tétel uradalmi komló 440 koronát ért ötven kilogrammonként. A saazi piac árjegyzése elsőrendű és szemelt áru 440—450, jó középminőség 430—440, középminőségű 420—430 és alsóbbrendű minőség 515—420 kilogrammonként. A hét végén az irány nyugodt és szilárd.

Főlszámoló gőzmalom. A zentai 3th András és társa féle gőzmalom főlszámolását határozta. Főlszámolókul dr. Huszágló Nándort és Goldstein Benőt jegyeztették be.

A két hónapos — friss hus. Állítólag szenzációs találmányt szabadalmaztak minap a német szabadalmi hivatalban. Nem kevesebbről volna szó ugyanis, mint egy vegyi eljárásról, a mely a nyers húst két hónapig is eredeti frissességében tartja annyira, hogy maguk a szakértő mészárosok nem képesek megkülönböztetni külsőre és izre nézve a frissen vágott hústól. A találmány egy orosz orvostól származott eredetileg s a japán háború alatt gyakorlati alkalmazásban is kipróbálták — a kísérletek nem sikerültek azonban valami fényesen, mert a prepaláló anyag összetétele nagyobb változásokat kívánt. Az eljárás igen egyszerű: a húst egy vegyületbe beáztatják rövid időre. Semmiféle párolás, füstölés, légelvonás — pusztán impregnálás egy folyadékkal, a melynek összetétele a feltalálók titka s a melyre most különböző országok attaséik utján alkudoznak.

Szerkesztőségi üzenetek.

Községi előljáróság, Paripás. Intézkedtünk. Tévésből történt.

Longinus. A jövőben oly időben sziveskedjék postára tenni, hogy már kedden itt legyen, mert különben más anyag foglalja el a helyet.

K. G., Ószivácz. Lapunk vezére köszöni a jöleső figyelmét.

K. A-nak ma küldtünk lapszámot.

»Dungel.« A jövő számban jelenik meg.

»Közigazgatási állapotok.« Sorra kerül.

»Nyugdíjügyünk.« Egyik közelebbi számunkban közöljük.

T. J., Zenta. Most lehetetlen. Február közepén talán lehet. Akkor már áttekinthető a fölösleg.

W. E.-a. Attól függ, milyen az anyag. Ha rossz a szövet, akkor másod- vagy harmadrendű, tehát sokkal olcsóbb munkának adják, s így a kiállítás is jóval kevesebbe kerül.

St. B., Baja. Nem nevezhetjük meg.

L. H., Topolya. A Fratricsevits családnak van nemessége. 1791-ben szerezte. A czimer: Négyelt pajzs. 1. és 4. kében; a pajzs bal, illetve jobb oldalán, sugárzó arany nap felé szálló fekete sas. 2. és 3. veresben ezüst tollat tartó arany oroszlán.

Levelező, Hercegszántó. Technikai okokból csak most adhatjuk le.

Levelező, Baja. Az előbbi üzenet önnek is szól.

B. Á., Ósód. Postára tettük. Intézkedtünk.

Magyar Kör elnöksége, Bácsordas. Köszönjük a fölvilágosítást.

»A szívben van valami.« Ez ugyan kong az ürességtől.

G. J., Szeged. Ezideig semmi se érkezett.

K. L., Ada. Az amerikai Szabadság-nak legutóbbi számát postára tettük.

E. J., Bács. Ezt üzenjük önnek is.

NYILT-TÉR.

SZULTÁNFORRÁS

BÓR-ÉS DÚS LITHION TARTALMÚ
GYÓGYÍTÓ ÉS ÜDÍTŐ ITAL.
KIVÁLÓ HÚGYHAJTÓ ÉS HÚGYSAVOLDÓ
KUTKEZELŐSÉG: EPERJES.

Szabadkai főraktár Illés Antal gyógyszer-
tárában, Telefon 271.

Borszéki
GYÓGY-ÜDÍTŐVIZ

A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!

Szabadkai főraktár Illés Antal gyógy-
szertárában, Telefon 271.

Kisgazdák és földbirtokosok

olcsó pénzkölcsönt kaphatnak kamatra — 5 $\frac{1}{2}$ % mellett, ami sohasem lesz felemelve; továbbá törlesztéses kölcsönt olyan pénzt, hogy a kamattal a tőke is törlesztődik 4 $\frac{1}{2}$ %-os alapon 10—16 évig terjedő időre a **legkedvezőbb** feltételek mellett —

Spitzer Sándor

bankbizományos utján.

BAJA, Vörösmarty Mihály-utca 6 szám (a Központi Szálló átellenében) —

Levélbeli megkeresésekre azonnal válaszolok.

☉ Válaszbélyeget mellékelni kérem. ☉

a Dr. G. Schmidt főorvos és tisztiorvos féle

FÜLÖLAJ

Gyorsan és alaposan gyógyít időszakos **süket-
séget, fültájást és nagyothallást**, még idült
esetekben is. — Egyedül kapható üvege 4 kor.

Török József gyógyszerész-tára Budapest, Király-utca 12 szám. —

Kertészet.

Szabad földben tenyésztett, kiváló erős-
ségű

több ezer bokorróza

32 legkiválóbb fajban; valamint gyönyörű
szép fiatal **gömb és piramis Thujaék, Hibis-
cusok** és nagyvirágú **organabokrok**; továbbá
elsőrendű fajokban nagygyümölcsű **földieper
palánták** vegyesen, igen jutányos áron
eladók. Tavaszi szállításra már most meg-
rendelhetők

KISS DEZSŐ műkertésznel
Péterrévén.

7—10

Köhögés, rekedtség és hurut
ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkáknál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan
Réthy-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata
van. Az eredetinek minden egyes darabkáján rajta
van a „Réthy” név.

1 doboz ára 60 fillér. :: :: Mindenütt kapható

Csak RÉTHY-félet fogadjanak el.

Pallas-lexicont

és más műveket veszek.

Bővebbet S. H. jel alatt a **Bácsme-
gye kiadóhivatalában Budapest, Teréz-
körút 2.** 3—2

Meghívó.

A Kishegyesi keresztény hitelszövetkezet

XI. rendes közgyűlését Kishegyesen 1912. évi **február hó 18-án** délután 1/2 4 órakor saját hivatal helyiségében fogja megtartani, melyre a t. cz. részvényesek meghívottnak.

Tárgyak:

1. Mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1911. üzlet év eredményéről a számadások betérjesztésével.
3. Az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
4. A tiszta nyereségnek hova fordításáról való intézkedés.
5. Jelentéstétel a VI. csoport mikénti felosztásáról.
6. VII. csoport felosztásáról való intézkedés.
7. Az igazgatóság és felügyelő bizottság újból való választása.
8. Esetleges jelentések, indítványok.

Elnökség.

Nemzeti szálloda Bácsalmás

Bérlők: **Hupfer Testvérek.**

A felsőbácska legjobban látogatott szállodája — Olcsó árak. — Gondos kiszolgálás. — Étterem és kávéház.

Magyarkanizsa város tanácsától.

9810. szám.

kig. 1911.

Árverési hirdetmény.

Magyarkanizsa r. t. város tanácsa a gazdasági tanácsnok hivatalos helyiségében 1912. évi **január hó 30. napján** délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános szóbeli versenytárgyalás alkalmával **bérbe adja** a város tulajdonát képező

népkerti vigadó

helyiséget az abban gyakorlandó italmérsi helyiséggel együtt.

Erre a bérelni szándékozók abbéli értesítéssel hivatnak meg, hogy a városi gazdasági tanácsnok hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor betekinthező árverési feltételekhez képest 100 korona összeg lesz az árverező bizottságnál ovadék gyanánt készpénzben avagy ovadékképes értékpapirokban az árverés megkezdése előtt leteendő.

Magyarkanizsán, 1911. évi december hó 11-én.

3—3

Dr. Király Sándor,
polgármester.

Vig Emil „Casinó“ szállodája

Palánkán

egészséges, kényelmes és olcsó szobákkal rendelkezik.

Magyarkanizsa város tanácsától.

9811. szám.

kig. 1911.

Árverési hirdetmény.

Magyarkanizsa város tanácsa a 1912. évi **január hó 30-ik** napján délelőtt 10 órakor a gazdasági tanácsnok hivatali helyiségében megtartandó nyilvános szóbeli versenytárgyaláson **kiadja** 1912. évi április hó 1. napjától 1913. évi március hó 31. napjáig terjedő egy évre a

városi nagyvendéglő

ez idő szerint bérletben levő földszinti *korcsmahelyiségeit, a jégvermet, udvarteret, istállót* stb. mellékrészeit megállapított és a gazdasági tanácsnoknál betekinthező árverési feltételek mellett.

Árverezők 200 korona ovadéket tartoznak az árverés megkezdése előtt letenni Magyarkanizsa város tanácsának 1911. évi december hó 12. napján tartott tanácsüléséből.

3—3

Dr. Király Sándor,
polgármester.

6247 szám.

1911.

Pályázati hirdetmény.

A **Temerin** községben ujonnan szervezett

2 irnoki állásra

pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. évi **február hó 5-éig** nyujtsák be.

Az állások javadalmazása: Egyenként évi 1000 korona készpénzfizetés.

Ujvidék, 1912. évi január hó 18-án.

2—1

Nikolits Izidor
főszolgabíró.

2095 szám.

1911.

Pályázati hirdetmény.

Csátalja községben üresedésbe jött községi

segédjegyzői állásra

pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen 1000 kor. évi fizetéssel és nyugdíj jogosultsággal egybekötött állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt (oklevél, szül. anyakönyvi kivonat, legújabb keletű működési bizonyítvány) kérvényeiket hozzám legkésőbb f. évi **február hó 25-ig** nyujtsák be.

Baja, 1912. január hó 9.

Vojnich Máté
főszolgabíró.

372 szám.

1912.

Pályázati hirdetmény.

Az **Ófutam** községben üresedésben levő

segédjegyzői állásra

pályázatot hirdetek és felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi **február hó 3-áig** nyujtsák be.

Az állás javadalmazása: Évi 1000 korona készpénzfizetés és 260 korona lakbér. Ujvidék, 1912. évi január hó 17-én.

2—1

Nikolits Izidor
főszolgabíró.

Ferencz-csatorna Részvénytársulat Mérnöki Hivatala.

582/1912 szám.

Hirdetmény.

A Ferencz-csatorna Részvénytársulat műtárgyainál 1912. évben eszközrendő fenntartási munkálataihoz szükséges

fa és egyéb építési anyagok szállítására

ezennel zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A szállítandó fontosabb anyagok a körülbelüli mennyisége következő:

94 szál 16-34 cm. vastag fehér fenyő gömbszálfa	144.275m ³
56 szál 28-33 cm. vastag vörös fenyő gömbszálfa	95.243m ³
145 drb. 10/25 cm. vastag fehér fenyő palló	16.667m ³

Különböző méretű deszkák és lécek.

53 drb. 5/30 cm. vast. 2.20-4.00 m. hosz. I.0 tölgyfapalló	2.310m ³
373 drb. 8-10/21-35 v. 4.20-9.20 m. hosz. I.0 tölgyfapalló	52.140m ³
29 drb. 6-10/19-35 v. 4.25-5.00 m. hosz. I.0 tölgyfapalló	2.515m ³
432 drb. 8/30 . . . . v. 3.00-4.00 m. hosz. II.0 tölgyfapalló	34.723m ³
170 drb. 13-32/16-36 v. 1.00-9.00 m. I.0 farg. tölgy gerenda	17.308m ³
2400 kg. carbolineum	670 > kátrány
610 fm. aszfaltlemez és egyéb építési anyagok.	

Részletes szállítási feltételek és részletes anyag kimutatás alulirotnál megszerezhetők.

Ajánlattevők alulirotnál legkésőbb 1912. évi **február hó 15-éig** benyújtandó zárt írásbeli ajánlatukhoz a részvénytársulat budapesti főpénztáránál lefizetett bánatpénzről szóló elismervényüket mellékelni kötelesek.

Bánatpénz általános ajánlatnál 2000 korona, csak fenyő anyagra szóló ajánlatoknál 1000 korona és csak kemény fára szóló ajánlatoknál 1000 korona, készpénzben vagy takarékpénztári betétkönyvecskében.

Ajánlatok ajánlattevőkre március 15-éig kötelező.

Sem utó, sem távirati ajánlatokat nem fogadok el.

Zombor, 1912. január 25-én.

A mérnöki hivatal főnöke,

Jolánkai Vilmos

2—1

főmérnök.

Meghívó.**Az Első Bajmoki Takarékpénztár Részvénytársaság**

Bajmokon 1912. évi február 11-én délután 2 órakor az intézet helyiségében tartandó

X. Évi rendes közgyűlésére

a takarékpénztár részvényesei tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. A jegyzőkönyvet hitelesítő 3 részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzleti évről.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. A mérleg előterjesztése és a nyereség felosztása.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére felmentvény megadása.
6. Az igazgatóság tagjai közül sor szerint kilépő 4 igazgatósági és felügyelő-bizottsági tag megválasztása.
7. Esetleges indítványok, az alapszabályok 15. § a értelmében tételnek.

A mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében megtekinthető s nyomtatott példányok a t. részvényesek rendelkezésére bocsájtatnak.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni a szavazati jogukat személyesen vagy meghatalmazott által gyakorolni óhajtják sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 10. § a értelmében az intézet pénztáránál Bajmokon, — a Délvidéki Közgazdasági Banknál Szabadkán a közgyűlést megelőző napig letétbe helyezni; a letett részvényekről kiadott elismervény, a közgyűlésen való részvételre igazoló jegyül szolgál.

Az 1911. évre szóló szelvényeink február hó 12-től kezdve Bajmokon, a Délvidéki Közgazdasági Banknál Szabadka és a Magyar pénzügyi Hiteibankjánál Budapest lesznek beválva.

Bajmokon, 1912. évi január hó 17-én.

Az igazgatóság.**Tartozik.****Méleg-számla****Követel.**

	K	f	K	f		K	f	K	f
Készpénz	38301	87			Részvénytőke			200000	
» Kunbaján	10048	05	48389	92	2000 drb. teljesen befizetve:				
Váltótárca:					*Tartalékalap			45000	
bankváltók	928258	75			Betétek:				
» Kunbaján	53286				betét könyvekre	680702	22		
jelzálogilag biztosított	333710		1315254	75	betét könyv, Kunbaján	155311	59		
Kölcsönök:					heti betét	17633	99		
jelzálog kölcsön	104811	74			» Kunbaján	2924	24		
előleg kölcsön	3190				biz. heti betét	12895	97	869468	01
kezességi kölcsön	2335	61	110337	35	Viszleszámított váltók			415287	30
Értékpapírok	340410				Osztalék:				
ezek függő kamatai	5486	66	345796	66	fel nem vett				188
Adósok:					Tőke kamatadó	1578	31		
pénzint. elhelyezve	39762	64			» Kunbaján	336	38	1914	69
előleg érték papír	66722	99			Részvényátíratási bélyeg ill.				21
folyósz. jelz. bizt.	112268	49			Tiszteletdíjak	1244			
egyébb fedezettel	7617	03	226371	05	» Kunbaján	938	40	2182	40
Felszerelések	1000				Átmeneti kamatok	15349	87		
» Kunbaján	700		1700		» Kunbaján	872	60	16223	47
Átmeneti kamatok			3038	17	Hitelezők				
Hátralékos kamatok			1450	34	folyószámlán			478428	02
			2052398	24	Nyereség áthozat 1910 évről	3075	60		
					folyó évi nyereség	24797	33		
					» Kunbaján	806	06	28680	99
								2052398	24

* ez évi dotációval 50000 K-ra emelkedik.

Tartozik**Veszteség-nyereség-számla****Követel**

	K	f	K	f		K	f	K	f
Kamatok					Mult évi nyereség áthozat			3075	60
kifizetett és tőkésített betét kam.	29845	50			Kamatok:				
» Kunbaján	6387	80			váltók után	73586	04		
viszleszámított kamatok	15398	07	51631	37	» Kunbaján	7107	34		
Adók:					jelzálog kölcsön után	8659	33		
egyenés községi adók	6717	37			előleg	137	51		
tőkekamat adó	2984	55			kezességi	390	44		
» Kunbaján	638	78	10340	70	értékpapírok	6670		96550	66
Tiszti fizetések	6117				Jutalékok:				
» Kunbaján	1700		7817		részvény átíratások után	96	70		
Üzleti költségek	3301	92			egyéb üzleti eredmény	1580	84		
» Kunbaján	298	76			» Kunbaján	4163	46	5841	
házbér	360								
» Kunbaján	400		4360	68					
Tiszteletdíjak	1244								
» Kunbaján	938	40	2182	40					
Leírások:									
berendezésből	355	12							
» Kunbaján	100		455	12					
Nyereség mult évi áthozat	3075	60							
folyó évi nyereség	24797	33							
» Kunbaján	808	06	28680	99					
			105468	26					

Bajmok, 1911. december 31-én.

Lichteneckert József igazgató.

Herold Antal ügyvezető titkár.

Berger Mihály pénztáros.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

Garay Sándor,
Lichteneckert János,Walter Antal,
Merkovics József,ifj. Berger Jakab,
id. Gelb János,Faltum Ferenc,
Kollár Ferenc,Fischer Zsigmond,
Pfeifer Zsigmond.

Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő-bizottság:

Pfeifer Pál elnök,

Lutz János,

Pfeifer József,

Kungl István.

Kriszháber Jenő.

Pallas-lexicont

és más műveket veszek.

Bővebbet S. H. jel alatt a **Bácsme-
gye kiadóhivatalában Budapest, Teréz-
körút 2. 3—2**

Meghívó.

A kishegyési keresztény hitelszövetkezet

XI. rendes közgyűlését Kishegyesen 1912 évi február hó 18-án délután 1/2 4 órakor saját hivatal helyiségében fogja megtartani, melyre a t. cz. részvényesek meghívottnak.

Tárgyak:

1. Mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1911 üzlet év eredményéről a számadások betérjesztésével.
3. Az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
4. A tiszta nyereségnek hova fordításáról való intézkedés.
5. Jelentéstétel a VI. csoport mikénti felosztásáról.
6. VII. csoport felosztásáról való intézkedés.
7. Az igazgatóság és felügyelő bizottság újból való választása.
8. Esetleges jelentések, indítványok.

Elnökség.

Nemzeti szálloda Bácsalmás

Bérlők: **Hupfer Testvérek.**

A felsőbácska legjobban látogatott szállodája. — Olcsó árak. — Gondos kiszolgálás. — Étterem és kávéház.

Magyarkanizsa város tanácsától.

9810. szám.

kig. 1911.

Árverési hirdetmény.

Magyarkanizsa r. t. város tanácsa a gazdasági tanácsnok hivatalos helyiségében 1912. évi január hó 30. napján délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános szóbeli versenytárgyalás alkalmával **berbe adja** a város tulajdonát képező

népkerti vigadó

helyiséget az abban gyakorlandó italmérsi helyiséggel együtt.

Erre a bérelni szándékozók abbéli értesítéssel hivatnak meg, hogy a városi gazdasági tanácsnok hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor betekinhető árverési feltételekhez képest 100 korona összeg lesz az árverező bizottságnál ovadék gyanánt készpénzben avagy ovadékképes értékpapirokban az árverés megkezdése előtt leteendő.

Magyarkanizsán, 1911. évi december hó 11-én.

3—3

Dr. Király Sándor,
polgármester.

Vig Emil „Casinó“ szállodája

Palánkán

egészséges, kényelmes és olcsó szobákkal rendelkezik.

Magyarkanizsa város tanácsától.

9811. szám.

kig. 1911.

Árverési hirdetmény.

Magyarkanizsa város tanácsa a 1912. évi január hó 30-ik napján délelőtt 10 órakor a gazdasági tanácsnok hivatali helyiségében megtartandó nyilvános szóbeli versenytárgyaláson **kladja** 1912. évi április hó 1. napjától 1913. évi március hó 31. napjáig terjedő egy évre a

városi nagyvendéglő

ez idő szerint bérletben levő földszinti *korcsmahelyiségeit, a jégvermet, udvarteret, istállót* stb. mellékreszeit megállapított és a gazdasági tanácsnoknál betekinhető árverési feltételek mellett.

Árverezők 200 korona ovadéket tartoznak az árverés megkezdése előtt letenni

Magyarkanizsa város tanácsának 1911. évi december hó 12. napján tartott tanácsüléséből.

3—3

Dr. Király Sándor,
polgármester.

6247 szám.

1911.

Pályázati hirdetmény.

A **Temerin** községben ujonnan szervezett

2 irtóki állásra

pályázatot hirdetek és felhivom a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. évi február hó 5-éig nyujtsák be.

Az állások javadalmazása: Egyenként évi 1000 korona készpénzfizetés.

Ujvidék, 1912 év január hó 18-án.

2—1

Nikolits Izidor
főszolgabíró.

2095 szám.

1911.

Pályázati hirdetmény.

Csátalja községben üresedésbe jött községi

segédjegyzői állásra

pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, kik ezen 1000 kor. évi fizetéssel és nyugdíj jogosultsággal egybekötött állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt (oklevél, szül. anyakönyvi kivonat, legújabb keletű működési bizonyítvány) kérvényeiket hozzám legkésőbb f. évi február hó 25-ig nyujtsák be.

Baja, 1912 január hó 9.

Vojnich Máté
főszolgabíró.

372 szám.

1912.

Pályázati hirdetmény.

Az **Ófutak** községben üresedésben levő **segédjegyzői állásra**

pályázatot hirdetek és felhivom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi február hó 3-áig nyujtsák be.

Az állás javadalmazása: Évi 1000 korona készpénzfizetés és 260 korona lakbér. Ujvidék, 1912 év január hó 17-én.

2—1

Nikolits Izidor
főszolgabíró.

Ferencz-csatorna Részvénytársulat Mérnöki Hivatala.

582/1912 szám.

Hirdetmény.

A **Ferencz-csatorna Részvénytársulat** műtárgyainál 1912. évben eszközözendő fenntartási munkálataihoz szükséges

fa és egyéb építési anyagok szállítására

ezennel zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A szállítandó fontosabb anyagok a körülbelüli mennyisége következő:

94 szál 16-34 cm. vastag fehér fenyő gömbszálfá	144.275m ³
56 szál 28-33 cm. vastag vörös fenyő gömbszálfá	95.243m ³
145 drb. 10/25 cm. vastag fehér fenyő palló	16.667m ³

Különböző méretű deszkák és lécek.

53 drb. 5/30 cm. vast. 2.20-4.00 m. hosz. I.0 tölgyfapalló	2.310m ³
373 drb. 8-10/21-35 v. 4.20-9.20 m. hosz. I.0 tölgyfapalló	52.140m ³
29 drb. 6-10/19-35 v. 4.25-5.00 m. hosz. I.0 tölgyfapalló	2.515m ³
432 drb. 8/30 . . . . . v. 3.00-4.00 m. hosz. II.0 tölgyfapalló	34.723m ³
170 drb. 13-32/16-36 v. 1.00-9.00 m. I.0 farg. tölgy gerenda	17.308m ³
2400 kg. carbolineum	
670 » kátrány	
610 fm. aszfaltlemez és egyéb építési anyagok.	

Részletes szállítási feltételek és részletes anyag kimutatás alulirotnál megszerezhetők.

Ajánlattevők alulirotnál legkésőbb 1912 évi február hó 15-éig benyujtandó zárt írásbeli ajánlatukhoz a részvénytársulat budapesti főpénztáránál lefizetett bánatpénzről szóló elismervényüket mellékelni kötelesek.

Bánatpénz általános ajánlatnál 2000 korona, csak fenyő anyagra szóló ajánlatoknál 1000 korona és csak kemény fára szóló ajánlatoknál 1000 korona, készpénzben vagy takarékpénztári betétkönyvecskében.

Ajánlatok ajánlattevőkre március 15-éig kötelező.

Sem utó, sem távirati ajánlatokat nem fogadok el.

Zombor, 1912 január 25-én.

A mérnöki hivatal főnöke,

Jolánkai Vilmos

főmérnök.

2—1

Csődtömeg eladási hirdetmény.

Alulírott, mint vb. **Loshitz Vilmos és fiai bezdáni** bej. kereskedő cég csődtömeggondnoka ezennel közhírré teszem, hogy nevezett közadós csődtömegébe leltározott, s a csődleltár 102—200., 214—549., 552—555., 561—562., 567—1541., 1591—1935., 1942—1950., 1952—1954., 1957—1969., 1972—1983., 2005—2010., 2013., 2018—2038., 2040—2857., 2871., 2873., 2875., 2897—2899., 2906—2923., 2926., 2934—3002. tételei alatt foglalt ingók, u. m. kézműárak, férfi és női divatárak a csődválasztmányának 1912. évi január hó 13-án hozott határozata értelmében egy tömegben zárt ajánlati verseny útján elfognak adatni a következő feltételek mellett:

1. A fenti leltári tételek alatt felsorolt ingók beszerzési ára 45231 kor. 50 fillér, becsértéke pedig 44355 kor. 12 fillér.

2. Az írásbeli zárt ajánlatok

1912. évi február hó 18-ának déli 12 órájáig

nyújtandók be **dr. Bruck Ármin** ügyvédnél, mint a csődválasztmány elnökénél Zomborban, később benyújtott ajánlatok figyelembe vételni nem fognak. A beérkezett ajánlatok ugyanazon napon déli 1 órakor **dr. Bruck Ármin** csődválasztmányi elnök ur irodájában bontatnak fel s ekkor a csődválasztmány nyomban meghozza határozatát, melyben azonban sem a legnagyobb ajánlat, sem általában valamelyik ajánlat elfogadásához kötvé nincs, hanem új, írásbeli vagy szóbeli versenytárgyalást vagy a tömegnek más módon való értékesítését is rendelheti el.

3. A zárt írásbeli ajánlatokhoz bánatpénzül a becsérték 10%-a mellékelendő, e nélkül benyújtott ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

4. A csődválasztmány az áruk minőségeért és mennyiségeért, a leltárbeli esetleges tévedésekért, sem egyéb tekintetben szavatosságot nem vállal.

5. A vételi illeték a beígért vételár után a vevőt terheli.

6. Azon ajánlattevő, kinek ajánlatát a választmány elfogadja, tartozik a vételárat és a III. foku vételi illetéket 3 nap alatt alulírott tömeggondnok kezéhez készpénzben lefizetni, az áruraktárt ugyancsak 3 nap alatt átvenni, a megvett ingókat az üzlethelyiségből legkésőbb f. hó 25-ig elvitetni, s az üzlethelyiséget ezen napon a tömeggondnok rendelkezésére bocsájtani.

7. Vevő bánatpénze a vételárba be fog számíttatni.

8. Ha a vevő a vételárat 3 nap alatt ki nem fizeti, vagy a fenti feltételek bármelyikének eleget nem tenne, bánatpénzét feltétlenül elveszíti, s ha az áruk másodsor az ajánlatnál olcsóbban adatnának el, a csődtömegnek a különbözetet megtéríteni, valamint a felmerülő költségeket és kárt viselni tartozik.

9. Ajánlattevők tartoznak ajánlatukban kifejezteni, hogy jelen eladási feltételeket kötelezőknek ismerik el.

A leltár **dr. Mikosevics Kanut** tömeggondnok irodájában (Széchenyi István körút 10 sz.) a hivatalos órák alatt betekinthező; az árukat a venni szándékozók a csődtömeggondnok közbenjötté mellett szintén betekinthezik.

Zombor, 1912. január hó 19-én.

2—1

Dr. Mikosevics Kanut
csődtömeggondnok.

106. szám.
1912.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Gádor község 7420 korona 09 fillér előirányzati összeggel a községi

kisded ovoda kibővítése

és részbeni átalakítási munkálatainak biztosítása céljából nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet, melyre százalékos árengedménnyel ellátott ajánlatok beadhatók.

Csak az összes munkákra benyújtandó százalékos árengedményű ajánlatok fogadhatnak el.

Az építkezés a munkaátadás napjától számított 4 hónap alatt teljesen befejezendő.

Csak a 83000/III. 1907 számú B. M. szabályrendelet 18. §-ában kiadott minta szerint kiállított egy koronás bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett s közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vételni

Az ajánlat következő felirással látandó el:

„Községi Előljárásának Gádor

Ajánlat a 106/1912 számú versenytárgyalási hirdetményben kiírt kisded ovoda építési munkálatokra.

Az ajánlatok beadásának határideje 1912 évi **február hó 20-án** délelőtti 9 órája.

Az ajánlattevő köteles ezen határidőre az előirányzati összeg 5%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a községi pénztárnál letétbe helyezni. Készpénz után a község kamatot nem fizet. A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

Gádor község tanácsstermében 1912 évi **február hó 21-én délelőtt 9 órakor** fog a versenytárgyalás megtartatni s az ajánlatok felbontása eszközöltetni, mely alkalommal az ajánlattevők jelen lehetnek.

A munka feltételek, terv és költségvetés a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal **a végleges eldöntésig kötelezettségben maradnak.**

Azok akik ezen munkálatokra előírt törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek már ajánlataikban a megfelelő képesítéssel bíró egyént megnevezni.

Azon ajánlattevők, akik ezen előljáróság előtt ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és **megbízhatóságukat** a lakhelyük szerint **illetékes kereskedelmi és iparkamara által** ezen munkálatra szóló érvénnyel kiállított **bizonyítvánnyal igazolni**, mely bizonyítvány az iparkamara által közvetlenül ide küldendő.

Alulírott előljáróság fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg egy ajánlatot sem fogadhasson el.

Gádor, 1912 január 16.

Wölfl Péter

jegyző.

Wolf József

biró.

(2—1.)

A Stanisicsi Takarékpénztár

f. 1912 évi február hó 15-ik napján d. e. 10 órakor a takarékpénztár üléstermében tartandja

XXXVII. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. c. részvényesek az alapszabályok 9. cikkelyére való hivatkozással tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatósági és felügyelő bizottság jelentése.
  2. A mérleg előterjesztése.
  3. Tiszta nyerményről való rendelkezés
  4. A kilépett 5 igazgatósági tag helyébe az alapszabályok 20 §-a értelmében új tagok választása.
  5. A felügyelő-bizottság választása az alapszabályok 20 §-a szerint
  6. Egyéb netaláni indítványok tárgyalása.
- Órszállás, 1912. január hóban.

A stanisicsi takarékpénztár igazgatósága.

M é r l e g.

F. SZ.	V a g y o n	Összeg		F. SZ.	T e h e r	Összeg	
		K.	f.			K.	f.
1	Készpénz			1	Részvénytőke	200000	
2	Váltók:			2	Tartaléktőke	194250	
	személyi hitelü	1234633		3	Külön tartaléktőke	6500	
	jelzálogilag biztosítva	501920	1736553	4	Értékpapír tartalék	15000	
3	jelzálog kölcsönök		2999288 88	5	Részvény kibocsátási tartalék	12000	427750
4	jelzálog kölcsönök hátralékos kamatai			6	Nyugdíjalap		87000
5	Közszégi kölcsönök		5043 22	7	Beszedett árfolyam különbözet átruházandó jelzálog kölcsönök után		2000
6	Kötvénykölcsönök kezességre		16972 70	8	Betétek		
7	Értékpapírok		60404 22	a) rendes betétben	2884327 83		
	a) 1447400 K névértékű 4 1/2%-os köz- ponti jelzálogbank záloglevél	1432926		b) heti betétben	22507 78		
	b) 1000 K névértékű 4 1/2%-os belvárosi takarékpénztár záloglevél	9750		c) folyó számlában	86385 89	2993221 50	
	c) 15000 K névértékű 4 1/2%-os közp. jelzálogbank közszégi kötvény	14700		9	Viszontleszámitolt váltók		351500
	d) 375 drb. közp. jelzálogbank részvény	75009		10	Előleg értékpapírokra		694798 75
	e) 160 drb. közp. hitelbank részvény	60000		11	Átruházott jelzálog kölcsönök		1728994 70
	f) 125 drb. központi parcellázó bank részvény á 200—	25000		12	Beszedések		15016 16
	g) 300 drb. katymári takarékp. részv.	30600		13	Hátralékos kamatadó		6709 49
	h) 12 drb. budapesti tkp. és országos zálogkölcsön részvény	6000		14	Fel nem vett osztalék		324
	i) Alapítvány a Kisbirtokosok országos földhitelintézeténél	5000		15	Átmeneti kamat		
	j) 5 drb. Globus műintézeti részvény	800		a) jelzálog kölcsönök után	38444 47		
	k) sorsjegyen	302	1060148	b) váltók után	24288 43	62732 90	
8	Értékpapírok függő kamatai		33527 25	16	Tiszta jövedelem 1911 évre		67082 59
9	Heti betét kölcsönök		2414				
10	Számla adósok			*) Az igazgatóság nyereség felosztási javasla- tának elfogadásával az intézet saját alapjai a követ- kezőleg alakultak:			
	a) jelzálogilag biztosítva	130051 96		1. Részvénytőke	200.000		
	b) értékpapírokra	57246 31		2. Tartalék alap	200.000		
	c) jótállás mellett és váltófedezetre	86914 66		3. Külön tartalék alap	7.500		
	d) személyi hitelre	38320 51	312833 44	4. Értékpapír tartalék	15.000		
11	Más intézeteknél elhelyezve		127853 32	5. Részvény kibocsátási alap	30.000		
12	Bélyeg és váltóúrlapok		2761 20	6. Nyugdíj alap	90.000		
13	Előre fizetett kamatok						
	a) átruházott kölcsönök után	21387 56					
	b) viszontlesz. váltók után	1246 25	22633 81				
14	Leitár		100				
			6437148 09				6437148 09

Órszállás, 1911. december hó 31-én

Bichler Vilmos s. k. vezérigazgató.

Fülöpp Géza s. k. pénztárnok.

Toperczer Ferencz s. k. főkönyvelő.

Ezen zárszámadást az általunk megvizsgált és helyesnek talált fő- és mellékkönyvek alapján készültnek és azokkal teljesen egybevágónak találtuk.

Órszállás, 1912 évi január hó.

A felügyelőbizottság:

Dr. Heller Ármin s. k.

Maison Mihály s. k.

Neszmirák Mátyás s. k.

BUTOR

legegyszerűbb és legegánsabb kivitelben kész-
pénzért és részletfizetésre legolcsobban
beszerezhető

HAAS és WEISZ cégnél

Telefonszám 143.

BAJA

Telefonszám 143.

a Bajavidéki Takarékpénztár épületében, a Város-
háza épületével szemben.

20-18

Kárpitos munkákat és teraszterítési lakberendezéseket elvállalunk, meghívásra azonnal jövünk.

HIVATALOS

bélyegzőket pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számozógépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bácsmezei Gazdaszövetség szállítója.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitűnő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

KOHN ARNOLD

sírkőraktára

Budapest, VII., Károly-körut 15.

Telefon (interurban) 18-76.

Ajánlja állandóan nagy rakatárát síremlékekben a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Rajzok és költségvetések díjmentesen.

TRAPPISTA

legjobb minőségű és tartós csemege-sajt, valamint

Ementáli sajt,

szép és jóízű, Gádor községben készülő
kilója 2-30 fillér.

Márián Györgynél Gádor (Bácsmezei).

A 4 kilót meghaladó rendelések ugyanezen árban postadíjmentesen küldetnek.

Az Első Bácsszentiváni Takarékpénztár Részvénytársaság

az 1912. évi február hó 2-án délután 2 órakor saját házában tartandó

VI.-ik üzletévi rendes közgyűlésére

a részvényeseket tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1911. üzleti évről.
2. A zárszámadások előterjesztése.
3. Nyereség felosztása.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
5. 4 kilépő igazgatósági tag választása 3 évre.
6. A tartalékalap további növelése iránti előterjesztés utalással az alapszabályok 38. §-ára.
7. Indítványok, melyek az alapszabályok 15. §-a értelmében teendők meg.

Azon részvényesek, akik a közgyűlésen akár személyesen, akár meghatalmazott által résztvenni óhajtanak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 10. §-a értelmében Bácsszentivánon az intézet pénztáránál, vagy Zomborban a Bácsmezei Agrár Takarékpénztár Részvénytársaságnál a közgyűlés napját megelőző napig letétbe helyezni.
A letett részvényekről kiadott elismervények a közgyűlésen való részvételre igazoló jegyül szolgálnak.
Bácsszentiván, 1912. január 17.

Az igazgatóság.

Mérlegszámla 1911. december 31-én.

V a g y o n:		Korona	fillér	Korona	fillér	T e h e r:		Korona	fillér	Korona	fillér
Készpénz				57863	77	Részvénytőke		100000	—		
Intézeti ház				11526	59	Tartalékalap		45000	—	145000	—
Váltók				1274906	34	Betétek: rendes betétek		1062774	91		
Értékpapírok						heti		78909	65	1141684	56
függő kamatok	41860	—		42778	33	Visszleszám. váltók				253220	—
Kötvény kölcsönök	918	33		158781	95	Hitelezők (folyószámlán)				95357	54
Kötvény kölcsönök				144075	68	Előre felvett kamatok: váltók után	27995	08			
Adósok folyószámlán				1535	26	kötvények után	2759	55		30754	63
Előre fizetett kamatok						Egyenleg mint tiszta nyereség				25451	19
										1691467	92
				1691467	92					1691467	92

Bácsszentiván, 1912. évi január hó 17-én.

Vámosi Manó s. k., igazgató.

Lippert Ferenc s. k., főkönyvelő.

Müller Ferenc s. k., pénztárnok.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Treer János s. k.

Szabó Lajos s. k.

Sorok János s. k.

id. Pfeifer József s. k.

Ott Vendel s. k.

»Bácsmezei« vállalati nyomdájából (Számmer Imre-féle nyomda.)